

Todo o nada

All or Nothing, Mike Leigh, 2002

Mirada gris d'una depriment comunitat de veïns anglesa que es salva només pels llaços familiars

Mike Leigh

Nascut a Salford (Anglaterra) el 1943, Mike Leigh és un dels directors de l'anomenat cinema del realisme social britànic, juntament amb Ken Loach i Stephan Frears. Procedent d'una família benestant, va estudiar a la prestigiosa Royal Academy of Dramatic Art, allí va abandonar els seus estudis com a actor per acabar centrant-se en els de direcció i producció. Després de l'escola, treballà a la Royal Shakespeare Company fins que el 1971 obrí la seva pròpia productora i va realitzar el seu primer llargmetratge *Bleak Moments* (1972), ben rebut per la crítica del moment. Després d'això, es va dedicar durant disset anys professionals a produccions televisives, fins que a finals dels anys vuitanta va tornar als 35 mm.

Els films de Leigh són finestres obertes a la vida quotidiana britànica, especialment de la classe obrera, n'ha capturat la seva essència a cada dècada: la dels grans aspiracions dels setanta, la divisió de classe dels vuitanta

tatcherians i els noranta neurotics i consumistes. Leigh té la capacitat de glorificar el no res i convertir les preocupacions de la gent normal en grans drames i grans alegries. Retrata la vida, la detalla, la des-grana i ens la mostra sense fer-ne cap judici, però d'una manera dramàticament clara i sincera.

Films orgànics

Cinematogràficament Leigh és un autor que sempre posa en primer lloc la seva independència i autonomia a l'hora de produir films; sempre dirigeix obres seves i involucra els actors i les actrius en el procés de creació del film. Per a ell, els films són com a obres d'art on l'autor s'immergeix en un procés de creació que significa la síntesi entre la improvisació i l'ordre. Ell i l'equip artístic creen l'obra en brut, mentre l'equip tècnic i la seva direcció l'ordena. Per al director anglès, "el viatge de fer una pel·lícula és el descobriment d'allò que el film és" i, per tant, a mesura que es va fent el film es va concretant els seu guió. És el que

ell mateix anomena "films orgànics"; que van creixent a mesura que es van creant.

Els films de Leigh són, doncs, molt personals. Sense cap guió escrit, només sabent el tema que vol tractar, i desenvolupant-lo a través del treball i la personalitat que donen els actors i les actrius als personatges. Es tracta d'un procés molt intuïtiu i fluït, imaginant les coses i comunicant-les; fent que tot passi a través dels personatges, de la seva manera de ser i de la seva manera d'interactuar entre ells. Per aquest motiu, Leigh destina molt temps a escollir els actors i les actrius, així com a construir el guió i els personatges del film a base de llargs i intensos assaigs.

La base de tota la feina és doncs, la improvisació, que fa que els actors i les actrius entrin en la pell del personatge i que la seva actuació sigui tan natural que difícilment es pot creure's que estan interpretant. Per al film *Todo o nada* es van realitzar mesos d'assaigs abans no es va començar a filmar.

Els actors i les actrius van iniciar el projecte sense saber quins eren els seus personatges perquè es van anar definint a mesura que els treballaven i investigaven mitjançant la improvisació sobre un tema.

Cal destacar també en aquest film el treball de l'equip tècnic, el qual segueix també aquest procés orgànic dels films de Leigh. Un equip també de la confiança del director que posa en ordre la seva creativitat, al mateix temps que li dona suport en el més mínim detall: en la localització, la fotografia, el vestuari i el muntatge. Un edifici de pisos de subvenció estatal, horrible, que contextualitza els personatges en el seu món suburbial. Una paleta de colors que configura l'esperit del film, que ens permet percebre la grisor dels sentiments que vol transmetre. Un vestuari destenyit, que sembla recollit a botigues de caritat. I un muntatge que converteix tota aquesta creació i interpretació "improvitzades" en un film de temps real i profundament realista.

Todo o nada

All or Nothing és la història de tres famílies de classe baixa londinenca: les seves vides, les seves relacions i els seus problemes. Phil és un deslluït taxista que demana préstecs als seus propis fills i filosofa sobre el destí, cosa que el disculpa del que li passa a ell. La seva dona, Penny, treballa a una petita botiga de queviures i no se sorprèn dels insults del seu fill adolescent, ni de la impassibilitat amb què el marit s'ho mira. Al seu costat està Maureen, una dona alegre - tot i que vegi en la seva filla prenyada el reflex del seu passat. La tercera

família la compon una esposa alcohòlica, Carol, i un marit inútil, Ron, i la seva filla gelosa. En definitiva, una gent que viu per pura inèrcia; mancada d'oportunitats i motivacions que no alimenten l'optimisme, i en una situació que deixa els llaços familiars i l'amor en un estat poc més que latent.

El film estableix un *status quo* de dolor i desesperació. Hi ha ràbia, repressió i depressió. Però finalment es va més enllà d'això, per acabar en un punt d'optimisme. L'*status quo* inicial pren un nou valor quan ens podem situar - allà on finalment ens porta la pel·lícula: l'esperança de la redempció, producte de la sinceritat i la comunicació, tot i que aquestes no siguin còmodes de pair. Leigh aconsegueix portar-nos a un viatge emotiu fins a una catarsi alliberadora que, tot i que sense concessions, almenys és esperançadora per la focalització dels sentiments.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció i guió: Mike Leigh

Producció: Simon Channing i Alain Sarde

Fotografia: Dick Pope

Muntatge: Lesley Walker

Música: Andrew Dickson

Vestuari: Christine Blundell

So: Malcolm Hirst

País: Gran Bretanya i França

Any: 2002

Duració: 123 min.

Equip Artístic

Timothy Spall: Phil

Lesley Manville: Penny

Alison Garland: Rachel

James Corden: Rori

Ruth Sheen: Maureen

Marion Bailey: Carol

Paul Jesson: Ron

Kathryn Hunter: Cécile

Sally Hawkins: Samantha

Helen Coker: Donna

Daniel Mays: Jason

Ben Crompton: Craig

Filmografia

2002

All or Nothing

2000

Topsy-Turvy

1998

Carrer Girls

1995

Secrets and Lies

1993

Naked

1989

High Hopes

1972

Bleak Moments